

Clara Asín, El Nacional, 7 de novembre del 2023

SOBRE EL TELÓ O QUAN ELS CONTES SE TE'N VAN DE LES MANS (O NO)

L'empordanès Damià Bardera fa una hibridació de gèneres en 47 escenes teatrals amb tints sinistres

S'obre el teló, publicat per La Segona Perifèria, ens ofereix una sèrie de relats dialogats, com si fossin petits actes d'una obra de teatre. **Damià Bardera**, autor del poemari *El penúltim vòmit*, d'*Un circ al pati de casa* i de *Bèsties de companyia*, ens ofereix 47 actes on descobrim relats pertorbadors, almenys inquietants, tant per la seva forma com pel seu contingut. L'aposta literària de l'empordanès és transgressora i a la vegada arriscada. Suposem que cada conte o micro conte o cada escena teatral compta amb la intenció de recrear un món, uns diàlegs, una història.

Els contes, a vegades, contenen històries interessants, que amaguen qüestions morals, com a les fàbules, o que són espectres d'un univers més gros. A mi la renovació narratològica d'aquest llibre m'ha resultat complexa, però potser a molta gent li pot suggerir una forma excepcional de presentar els fets i recrear ambients. Única us asseguro que sí. El que més destacaria d'aquest compendi de relats és la imaginació i **valentia** de l'autor per a conformar un llibre d'extractes literaris amb tints terrorífics i fer-ho a partir d'una hibridació de gèneres. Quan llegeixes les escenes hi ha un espai per a la imaginació, un espai per a incomodar-se.

El llenguatge està **economitzat** i els personatges són bastant esquemàtics. Llegim des d'habitacions infantils, des d'hospitals, des d'un vaixell pirata o des d'un pati d'escola de nens especials. Un dels relats més inquietants és l'escena on llegim com un fill i el seu pare intenten pescar a la seva mare del fons del riu. El narrador, el mateix Damià Bardera, **trenca la quarta paret** i ens mostra un públic espantat per

la imatge de la mare emergint de les profunditats enganxades a una canya. També trobem relats que intenten d'alguna manera transmetre'ns alguna visió del món, algun judici, alguna dicotomia, però parteixen d'una visió tan personal de l'autor que es fan a estones poc o molt inaccessibles. La diegesi de Bardena ens indueix a pensar que és un autor amb moltes capes i que els seus personatges i trames són tasts de tot allò que no vol contar.

Podem parlar d'un relat teatral? Amb certesa. El que aquí trobem és una nova veu de la narrativa, un contacontes singular. Podríem dir que Bardera presenta a *S'obre el teló* una nova manera de transitar els relats amb atreviment i que la majoria resultarien, segons la prologuista **Mònica Batet**, irrepresentables. Però ara mateix, quan les IA i els audiovisuals ens permeten fer tota mena de recreacions, qualsevol enginy escenogràfic pot ser dut a terme. Està molt lleig posar fronteres a la literatura, a la creació literària; per això s'ha de donar una oportunitat al llibre i als autors que s'estimen anar per un camí inexplorat.